

Agendanr.: 05.

Voorstelnr.: RB2017080
Onderwerp: Warmtenet - verzoek garantstelling HVC
Programma: Programma 3

Reden van agendering: opiniërend

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 2 oktober 2017

Probleemstelling

We staan aan de vooravond van een energietransitie. Landelijk is het besluit genomen dat we in 2050 onze warmtevoorziening niet meer via het gasnet voeden. Lokaal is de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. HVC positioneert zichzelf als een duurzame partner in deze energietransitie door het warmtenet te willen doortrekken naar het noorden van Heerhugowaard. Dit biedt kansen voor de verduurzaming van woningen en gebouwen in de nabijheid van dit tracé. HVC heeft bij de gemeente de vraag neergelegd om deels garant te staan voor de uitrol van dit net.

Gelooft de raad in een energietransitie door toepassing van een warmtenet en achten we de risico's acceptabel die ons gevraagd worden daarbij te nemen?

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

In Heerhugowaard is de ambitie vastgesteld om in 2030 energieneutraal te zijn. Dit is een grote opgave en dat kan Heerhugowaard niet alleen. HVC positioneert zich als een duurzame partner voor haar aandeelhouders om deze energietransitie waar te maken.

In Heerhugowaard wordt het warmtenet van HVC (een buizenstelsel van heet water) op dit moment aangesloten op het bestaande stadsverwarmingsnetwerk in Zuidwijk-Huijgenhoek. Voor Heerhugowaard ziet men kansen om het warmtenet door te trekken naar het noorden van Heerhugowaard om aan te sluiten op de kassen in het Altongebied. Dit biedt enerzijds kansen voor de verduurzaming van het Altongebied dat een substantieel aandeel heeft in het totale energieverbruik van Heerhugowaard. In de gebiedsvisie van Alton wordt door de ondernemers van Alton verduurzaming als een nadrukkelijke voorwaarde geformuleerd voor de toekomstbestendigheid van het gebied. Anderzijds biedt het warmtenet de kans om (bestaande) woningen en gebouwen in de nabijheid van dit tracé te verduurzamen.

HVC heeft bij de gemeente de vraag neergelegd om deels garant te staan voor het risico van dit warmtenet. De vraag is vooral strategisch van aard. Geloven we in een energietransitie door toepassing van een warmtenet en achten we de risico's acceptabel die ons gevraagd worden daarbij te nemen?

Vraagstelling HVC

Voor het doortrekken van het warmtenet naar het noorden van Heerhugowaard heeft HVC een businesscase opgesteld (bijlage 1). Voor een acceptabele businesscase is het noodzakelijk om – naast de aansluiting op een bedrijf in het Altongebied - minimaal 2500 woningequivalenten (weq)¹ op dit warmtenet aangesloten te krijgen binnen 10 jaar. De volledige investering is namelijk meer dan € 13 miljoen en kan niet door de businesscase van Alton worden gedragen. HVC vraagt daarom de gemeente Heerhugowaard om zich in te zetten voor het aansluiten van deze hoeveelheid benodigde woningequivalenten en garant te staan voor een deel van de investering in de transportleiding ter hoogte van maximaal € 2,5 miljoen om het project van start te kunnen laten gaan. Uitgangspunt bij deze garantie is dat er binnen 5 jaar 2.500 woningequivalenten worden aangewezen/gecontracteerd en dat na 10 jaar het totaal van 2.500 woningequivalenten daadwerkelijk is aangesloten. Na 5 en 10 jaar zal de balans worden opgemaakt en, afhankelijk van het daadwerkelijk aantal gerealiseerde aansluitingen, de garantie al dan niet worden ingeroepen waarbij elke gerealiseerde weq een waarde van € 1.000,- vertegenwoordigt. Deze garantstelling vertegenwoordigt de strategische waarde van de warmteleiding naar Alton voor de verduurzaming van Heerhugowaard. De pijpleiding vormt zo de 'backbone' voor het Slim Energienet Heerhugowaard (SEnH).

De transportleiding heeft waarde voor toekomstige projecten die kunnen worden aangesloten zoals bestaande bouw in Heerhugowaard, het Waerdse Energie Circuit en het bedrijventerrein de Vaandel. Daarbij biedt de warmteleiding een oplossing bij de uitfasering van het gasnet doordat bestaande wijken in Heerhugowaard op een warmtenet kunnen worden aangesloten. Met het Ontwikkelingsbedrijf NHN verkent HVC of er glastuinbouwbedrijven met een passende warmtevraag willen verhuizen naar Alton en welke bestaande bedrijven willen aansluiten.

Oplossingsrichtingen

Naast warmtenetten bestaan er ook all-electric oplossingen als alternatief voor verwarming via het gasnetwerk. Hierbij wordt een woning of gebouw verwarmd door bijvoorbeeld een elektrische warmtepomp of infraroodpanelen. All-electric oplossingen zijn erg geschikt voor nieuwbouw en goed geïsoleerde bestaande bouw. Woningen die gerealiseerd zijn voor 1980, zijn echter vaak slecht geïsoleerd waardoor all-electric oplossingen onrendabel zijn. Gezien de warmtevraag is juist voor deze woningen de aanleg van het warmtenet een kans voor verduurzaming.

Een andere afweging is dat een all-electric oplossing een individuele voorziening is waarbij er veel aanpassingen aan de woning gedaan moeten worden. Dit in tegenstelling tot aansluiting op het warmtenet; een collectieve oplossing waarbij HVC de verantwoordelijkheid op zich neemt. Dit betekent dan ook dat bij een aansluiting op een warmtenet de inwoners meer ontzorgd worden dan bij all-electric oplossingen. Daarbij hanteert de HVC het "Niet meer dan anders principe", wat betekent dat een inwoner niet meer voor warmte betaalt dan zij betaald zou hebben wanneer zij een gasaansluiting had gehad. HVC garandeert zelfs 5% onder deze prijs te zitten.

In samenwerking met woningcorporatie Woonwaard en HVC heeft de gemeente Heerhugowaard een Warmte Transitie Atlas (WTA) laten opstellen (bijlage 2). In de transitieatlas staan de kansen voor aansluiting op het warmtenet en mogelijkheden voor all-electric oplossingen weergegeven. Op die manier kan het potentieel van aan te sluiten woningequivalenten gezamenlijk worden vastgesteld. Uit de eerste inventarisatie van de WTA blijkt dat er voldoende potentie aanwezig is voor het aansluiten van woningen en bedrijven. Mede op basis van deze WTA zullen de condities en randvoorwaarden van de garantstelling verder uitgewerkt worden met HVC. Het college zal vervolgens de strategische keuze voor het warmtenet in Heerhugowaard en de gevraagde garantstelling ter besluitvorming voorleggen aan de raad.

Juridische gevolgen:

De juridische gevolgen van de keuze voor een warmtenet in Heerhugowaard en een akkoord wat betreft de gevraagde garantstelling zullen onderzocht worden na een positief besluit van de raad.

---

¹ Eén woningequivalent staat voor het gemiddeld warmteverbruik van één woning

Financiële gevolgen en risico's:

HVC draagt het bedrijfsrisico van het warmtenet – de aanleg en exploitatie. Indien de gemeente akkoord gaat met de gevraagde garantstelling, draagt de gemeente een financieel risico. Daarnaast zal de strategische keuze voor een warmtenet ook een politiek-maatschappelijk risico met zich meebrengen. Voor wat betreft het risico van de gevraagde garantstelling is deze betrekkelijk makkelijk te overzien. In financieel opzicht is het maximale risico voor de gemeente Heerhugowaard dat geen enkele woning, bedrijf of instelling binnen 10 jaar is aangesloten op het warmtenet. Dit risico vertegenwoordigt een waarde van maximaal €2,5 miljoen. Elk woningequivalent dat wordt aangesloten vertegenwoordigt een waarde van €1000,-. Het financiële risico neemt naar rato af met elke woning die wordt aangesloten op het warmtenet. Dit risico zal worden opgenomen in Paragraaf B van de begroting. De hoogte van het risico wordt ingegeven door de kans dat de doelstelling – aansluiten van 2500 woningequivalenten – niet wordt gehaald. Randvoorwaarden en condities van de garantstelling zullen nader uitgewerkt worden met HVC, mede aan de hand van de Warmte Transitie Atlas. Naast mogelijkheden tot aansluiting van woningequivalenten is vooral ook politiek bestuurlijke standvastigheid en ambitie om te komen tot aansluitingen van woningen, bedrijven en instellingen van invloed op de kans dat de omvang van 2500 woningequivalenten al dan niet wordt gehaald.

Het politiek-maatschappelijk risico heeft betrekking op draagvlak vanuit de samenleving voor deze energieoplossing. De klant zal streven naar keuzevrijheid en autonomie. Vanuit bedrijfseconomisch oogpunt zal de gemeente Heerhugowaard echter meer de wens hebben om te sturen op verplicht aansluiten op het warmtenet. Wanneer niemand wil of kan aansluiten komt dit op gespannen voet met de grenzen van een sluitende businesscase en de doelstelling om 2500 woningequivalenten aan te sluiten. Bewoners verleiden om af te stappen van gas en over te stappen op een warmtenet verlangt een goede communicatiestrategie om te kunnen rekenen op maatschappelijk draagvlak voor deze transitie. Want ook voor de inwoners zijn er consequenties, mogelijk financieel en zeker huishoud-technisch. Hoe de rijksoverheid hierin gaat acteren is nu nog onbekend, maar zij zal hier zeker een rol in gaan spelen. De provincie wordt actief betrokken bij deze keuze; zij zitten in de stuurgroep van het Slim Energienet Heerhugowaard en de mogelijkheden worden verkend om de provincie te laten participeren in de garantstelling. De consument kan in haar afwegingen andere alternatieven meenemen (bijvoorbeeld all electric) en de keuze maken om niet aan te sluiten op het warmtenet. Uiteindelijk gaat het om het zoeken naar een balans tussen keuzevrijheid en afdwingen in het licht van bedrijfseconomische belangen.

HVC kan er voor kiezen – vanuit rendementsgedachte – om bepaalde woningen of bedrijven niet aan te sluiten op het warmtenet. Daarmee zijn deze gebieden overgeleverd aan een alternatieve oplossing. Hierover zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt met HVC over aansluiting van de woningequivalenten.

HVC en het Waerdse Energie Circuit vallen beide onder het Slim Energienetwerk Heerhugowaard. Beide werken samen maar kennen tegelijkertijd ook hun eigen belangen. Beide partijen vissen in dezelfde vijver met warmtevraag. De gemeente neemt daarin een regisserende en faciliterende rol op zich.

Sociaal/Economisch/Fysiek Domein:

Het warmtenet heeft geen grote gevolgen voor het sociaal domein. Wel zal het een positieve impuls geven aan het economisch domein, aangezien het warmtenet een grote aantrekkingskracht heeft op tuinders, hetgeen een uitbreiding in het Altongebied tot gevolg zal hebben. In de gebiedsvisie van het Altongebied hebben de ondernemers dan ook nadrukkelijk gevraagd om verduurzaming als voorwaarde voor een vitaal ondernemersklimaat in het kassengebied. Voor het fysiek domein zullen de gevolgen met name in de ondergrond plaatsvinden.

Duurzaamheidsbeleid:

Binnen het strategisch kader duurzame ontwikkeling is een afwegingskader opgenomen om initiatieven en besluiten te kunnen wegen langs de elementen people, planet en purpose. Op basis van dit afwegingskader kan geconcludeerd worden dat het warmtenet een toegevoegde waarde heeft voor een duurzaam Heerhugowaard (bijlage 3).

Communicatie:

Bij een positief besluit over de strategische keuze voor een warmtenet in Heerhugowaard en de gevraagde garantstelling, zal de gemeente Heerhugowaard samen met HVC nadere afspraken maken met betrekking tot een communicatiestrategie. De energietransitie heeft een grote invloed op de woon- en leefomgeving van de inwoners en het is daarom noodzaak om ze zo vroeg mogelijk van informatie te voorzien en actief te betrekken bij de transitie.

Samenvatting

Gevraagd wordt of de raad het uitrollen van het warmtenet naar het noorden van Heerhugowaard ziet als een kans voor Heerhugowaard om de transitie naar een CO2 arme energievoorziening waar te maken en daarvoor bereid is om een positieve grondhouding te hebben ten opzichte van de gevraagde garantstelling voor maximaal 2,5 miljoen euro. Op basis van onderzoek blijkt dat er voldoende potentie in Heerhugowaard aanwezig is voor aansluiting op het warmtenet. Als de politiek bestuurlijke standvastigheid en ambitie aanwezig is om te komen tot aansluitingen van 2500 woningequivalenten (woningen, bedrijven en instellingen) wordt het risico dat de garantie wordt aangesproken als beheersbaar ingeschat. Over bevoegdheden bij keuzes rond aansluitingen en onder welke voorwaarden zal nader worden afgesproken tussen HVC en de gemeente. Dat is de volgende stap en zal worden uitgewerkt in een set afspraken met HVC. Het college zal vervolgens de strategische keuze voor het warmtenet in Heerhugowaard en de gevraagde garantstelling ter besluitvorming voorleggen aan de raad.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij17-435	Bijlage 1 – Business case HVC
Bij17-436	Bijlage 2 – Resultaten Warmte Transitie Atlas
Bij17-437	Bijlage 3 – Afwegingskader Duurzame Ontwikkeling